

Historia

Historia Miejskiego Ośrodka Kultury

Historia Miejskiego Ośrodka Kultury sięga połowy lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia. Wtedy bowiem powołana przez Miejską Radę Narodową instytucja zadomowiła się na krótką chwilę w przytulnych pomieszczeniach na drugim piętrze nowosądeckiego magistratu. Tak naprawdę kierowana przez wiele lat przez charyzmatycznego dyrektora - Mieczysława Smolenia - placówka zaistniała w świadomości bywalców imprez kulturalnych dopiero po przeprowadzce MOK-u do popularnej „Kokosanki” przy ulicy Kochanowskiego 20. A to chociażby za sprawą powołania do życia Nowosądeckiej Sceny Amatora „Nowa” i organizowania na niej niezliczonych koncertów muzycznych, spektakli teatralnych, a co za tym idzie popularyzowania młodych adeptów sceny z nie tylko z Nowego Sącza, ale również z okolic naszego miasta. Wtedy również zainaugurowano Ogólnopolskie Spotkania Amatorskich Teatrów Małych Form „SKAT” i na gościnnej scenie Klubu „Dunajec” dawano upust młodzieżowemu szaleństwu związanemu z niezwykle popularnym boorem na muzykę rockową początku lat osiemdziesiątych. Rok 1981 to początek działalności Teatru NSA, który do dziś zrealizował ponad pięćdziesiąt spektakli.

Przeprowadzka MOK do pomieszczeń po byłym Teatrze Lalek w kamienicy w Rynku, pod numer 22, dała możliwość do zwiększenia aktywności instytucji. Centralne miejsce miasta to chyba najlepsze miejsce do działalności. Przez dziesięć lat wiązało się to z organizacją wielu imprez nie tylko w samej pięknie odremontowanej siedzibie (koncerty z udziałem czołówki polskich jazzmanów, muzyków pop, spektakle teatralne, wystawy plastyczne itp.), ale również niemal cotygodniowych (oczywiście w sezonie letnim) spotkań artystycznych, festynów, kiermaszów na płycie sądeckiego Rynku. To również okazja do wymiany kulturalnej z zaprzyjaźnionymi z Sączem miastami partnerskimi i szansa prezentacji własnych dokonań artystycznych w Niemczech, we Francji, na Ukrainie, czy na Słowacji.

Ostatni - i chyba najbardziej efektywny okres funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Kultury - to ostatnia dekada. Po kilkuletnim epizodzie nieistnienia na nowosądeckim podwórku, na nowo powołany do życia przez Radę Miasta Nowego Sącza, MOK przejął schedę i siedzibę po Stowarzyszeniu Animatorów Kultury w Domu Kultury Kolejarsza przy Al. Wolności 23. Te lata to pasmo sukcesów organizacyjnych i artystycznych, przejawiających się w pracy merytorycznej z kilkunastoma zespołami artystycznymi, takimi jak chociażby: Teatr Robotniczy im. Bolesława Barbackiego, ambasador sądeckiego folkloru Zespół Regionalny „Sądeczanie”, Sądecka Orkiestra Symfoniczna, Sądecki Big - Band, Teatr „NSA”, Grupa Teatralna „Cudoki - Szuroki”, zespoły tańca nowoczesnego i dyskotekowego, zespoły wokalne, warsztaty plastyczne, czy Klub „Złotego Wieku” oraz Esperanto. A z drugiej strony organizacja kilkudziesięciu imprez rocznie, o niejednokrotnie ogólnopolskim charakterze, jak np. Jesienne Festiwale Teatralne, Sądeckie Wiosny Artystyczne, Sądeckie Przeglądy Przedstawień Bożonarodzeniowych, Konkursy Piosenki Dziecięcej „Tralalalaliada”, finały Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i wiele innych.

Historia Domu Strzeleckiego im. gen. Bronisława Pierackiego

We wrześniu 1935 r. odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę Domu Strzeleckiego, a w dniu 15 czerwca 1937 r. miała miejsce uroczystość poświęcenia obiektu. Wziął w niej udział sam premier Sławoj Składkowski. Placówkę oddano do użytku - jako dom społeczny - Związkowi strzeleckiemu i Związkowi Legionistów Polskich w listopadzie 1937 r.

Pierwszym administratorem placówki został inż. Józef Satała. Wnet po tym w Domu znalazł też siedzibę Związek Harcerstwa Polskiego.

W czasie okupacji hitlerowskiej w Domu Strzeleckim im. gen. Bronisława Pierackiego założono niemiecki Parteihaus - miejsce publicznych narad aktywistów nazistowskich i zebrań antypolskich. Po zakończeniu II wojny światowej Dom Strzelecki był siedzibą Teatru Miejskiego, a z dniem 1 lipca 1950 r. Miejska Rada Narodowa wynajęła Powiatowej Radzie Związków Zawodowych pomieszczenia Domu, do którego - po przeprowadzeniu w nim remontu - przeniesiona w styczniu 1952 r. wszystkie komórki organizacyjne Powiatowego Domu Kultury Związków Zawodowych.

Wkrótce, przy okazji reorganizacji struktury związków zawodowych w kraju, został zlikwidowany PD-KZZ, a budynek przekazano Związkowi Zawodowemu Kolejarzy. Od tej chwili nazwa niegdyśszego Domu Strzeleckiego brzmiała: Dom Kultury Związku Zawodowego Kolejarzy. Jego uroczyste otwarcie miało miejsce w dniu 22 lipca 1953 r. Pierwszym kierownikiem Domu Kultury Kolejarza (tak się ustaliła jego nazwa) został pracownik Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego - Stanisław Pycha. Po nim, w latach 1954-1956, funkcję tę pełnił Ryszard Górczyk, a następnie Leon Barbacki, syn znanego inspektora szkolnego (Leona) w Nowym Sączu z czasów austriackich, brat Bolesława i Witolda, znany wcześniej aktor i reżyser Teatru Robotniczego.

DKK rozwinął swoją działalność, mnożąc i różnicując formy pracy kulturalno-oświatowej. Już w 1954 r. prowadził 2 zespoły teatralne, 2 taneczne, 2 rewelersów, 60-osobowy chór, 2 zespoły plastyków amatorów, bibliotekę, czytelnię czasopism, salę gier stolikowych. Organizował odczyty, wycieczki w ramach wczasów niedzielnych do Rytra. W 1958 r. uruchomił we współpracy z TWP Uniwersytet Powszechny dla Kolejarzy, utworzono kółka zainteresowań, odbywały się popisy zespołów, wystawy prac, spotkania z literatami, artystami, wieczory artystyczne, przedstawienia i występy teatrów, a także prawie wszystkie miejscowe akademie. W latach 60-tych i 70-tych DKK utrzymywał zespoły artystyczne (Teatr Robotniczy, Tańca Ludowego "Sądeczanie", muzyczno-wokalny, amatorów plastyków, Teatr Poezji, rytmikę dziecięcą, fotograficzny i filatelistyczny), realizował akcję odczytową, organizował kursy (języków obcych, tańca towarzyskiego, wiedzy praktycznej), czytelnictwo (Biblioteka w Domu Robotniczy i punkt bibl. przy Al. Wolności 23), pracę z dziećmi (dziecięce koła zainteresowań, wyświetlanie filmów dla dzieci w kinie "Pasikonik" i "Kinie 310"), występy zaproszonych zespołów teatralnych i muzycznych spoza Nowego Sącza.

Nadto w Domu Kultury odbywało się wiele uroczystych imprez z okazji świąt narodowych, robotniczych i regionalnych, finały różnych konkursów i in. Po przejściu Leona Barbackiego na emeryturę w 1970 r., przez kilka miesięcy obowiązki dyrektora DKK pełnił Tadeusz Moskał. W 1971 r. dyrektorem Domu Kultury Kolejarza na wiele lat został Maciej Ropek, znany działacz kultury, w latach 80-tych pełniący również funkcję przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Nowym Sączu. Za jego kadencji w latach 1979-1981 przeprowadzono gruntowny remont DKK.

W latach 80-tych przy placówce funkcjonowało 7 zespołów artystycznych (Teatr Robotniczy, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Sądeczanie", zespół plastyczny, zespoły muzyczne, Teatr Słowa). Dom Kultury dysponował już sporą biblioteką, kinem "Kolejarz", kinem oświatowym "Wiedza", bogatym sprzętem i zasobną kostiumerią. Organizował wiele imprez kulturalno-artystycznych (m.in. Turnieje Jednego Wiersza "O Podegrodzki Ciosek", ogólnopolskie imprezy z okazji Dnia Działacza Kultury w resorcie Ministerstwa Komunikacji), uczestniczył w organizowaniu dobroczynnej Sądeckiej Wiosny. Lata 90-te naznaczone są całym szeregiem jubileuszy i udziałem w nim zespołów artystycznych DKK (obchody 700-lecia miasta Nowego Sącza, i 70-lecia Teatru Robotniczego im B. Barbackiego, 30-lecie ZPiT "Sądeczanie", 75-lecie Teatru i zainaugurowanie Jesiennych Festiwali Teatralnych). w 1991 roku powołano do życia Kolejowe Stowarzyszenie Animatorów Kultury, które w obliczu "rozwoju" placówki z dotychczasowym jej administratorem, czyli PKP, przejęło jego rolę. Budynek został przez kolej przekazany miastu Nowemu Sączowi, tradycyjna nazwa - Dom Kultury Kolejarza - jednak pozostała. Od września 1995 roku szefową placówki jest Marta Jakubowska.

Z dniem 1 stycznia 2004 roku uchwałą Rady Miasta został powołany do życia Miejski Ośrodek Kultury, który jako instytucja kultury kontynuował będzie działalność Stowarzyszenia.

W pierwszej połowie 2009 r. został wdrożony w życie projekt pod tytułem: „Przebudowa, modernizacja i rozwój infrastruktury Miejskiego Ośrodka – Samorządowej Instytucji Kultury, współfinansowanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.3 Schemat A Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”.

W grudniu 2009 r. rozpoczęły się w ramach projektu roboty budowlane, które potrwały do września 2010 r. W efekcie gruntownej modernizacji w obiekcie MOK powstały dodatkowo: studio nagrań, sala kameralna (teatralna), sala prób, sala konferencyjna, a obiekt został wyposażony w nowe meble i sprzęt audio-wizualny.

Były Dom Strzelecki im. gen. Bronisława Pierackiego odzyskał swój blask. Sądecka kultura stała się bogatsza o wspaniale odnowione i wyposażone wnętrza zabytkowej budowli, a jej gospodarze zyskali

dodatkowe możliwości do realizacji nowych, wartościowych i oczekiwanych przez Sądeczan propozycji kulturalnych.